

Kondiční trénink ve zdraví a nemoci

PRESKRIPCE POHYBOVÉ AKTIVITY - POKRAČOVÁNÍ

Určování tréninkové nebo cílové TF (TFc)

Pomocí MTR %

- ▶ Běžná populace : **50 – 85% MTR**
- ▶ Vytrvalostně zdatná běžná populace : **65 – 85% MTR**
- ▶ Oslabená populace : **35 – 70% MTR**

$$\begin{aligned} \text{TFc} &= 69 + 50\% \text{MTR} (43,5) \\ &= 112,5 \\ &92,5 - 107,5 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{TFc} &= 69 + 65\% \text{MTR} (56,55) \\ &= 125,55 \\ &115,55 - 125,55 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{TFc} &= 69 + 35\% \text{MTR} (30,45) \\ &= 99,45 \\ &79,45 - 94,45 \end{aligned}$$

Příklad : Muž 64 let, SF klid 69 tepů/ min

$$\text{TFc} = \text{TF}_{\text{klid}} + \% \text{MTR}$$

konečné tréninkové pásmo je pak:

- U běžné a oslabené populace: (TFc-5 tepů) až (TFc-20 tepů)
- u vytrvalostně zdatných : TFc až (TFc – 10 tepů)

Určování tréninkové nebo cílové TF (TFc)

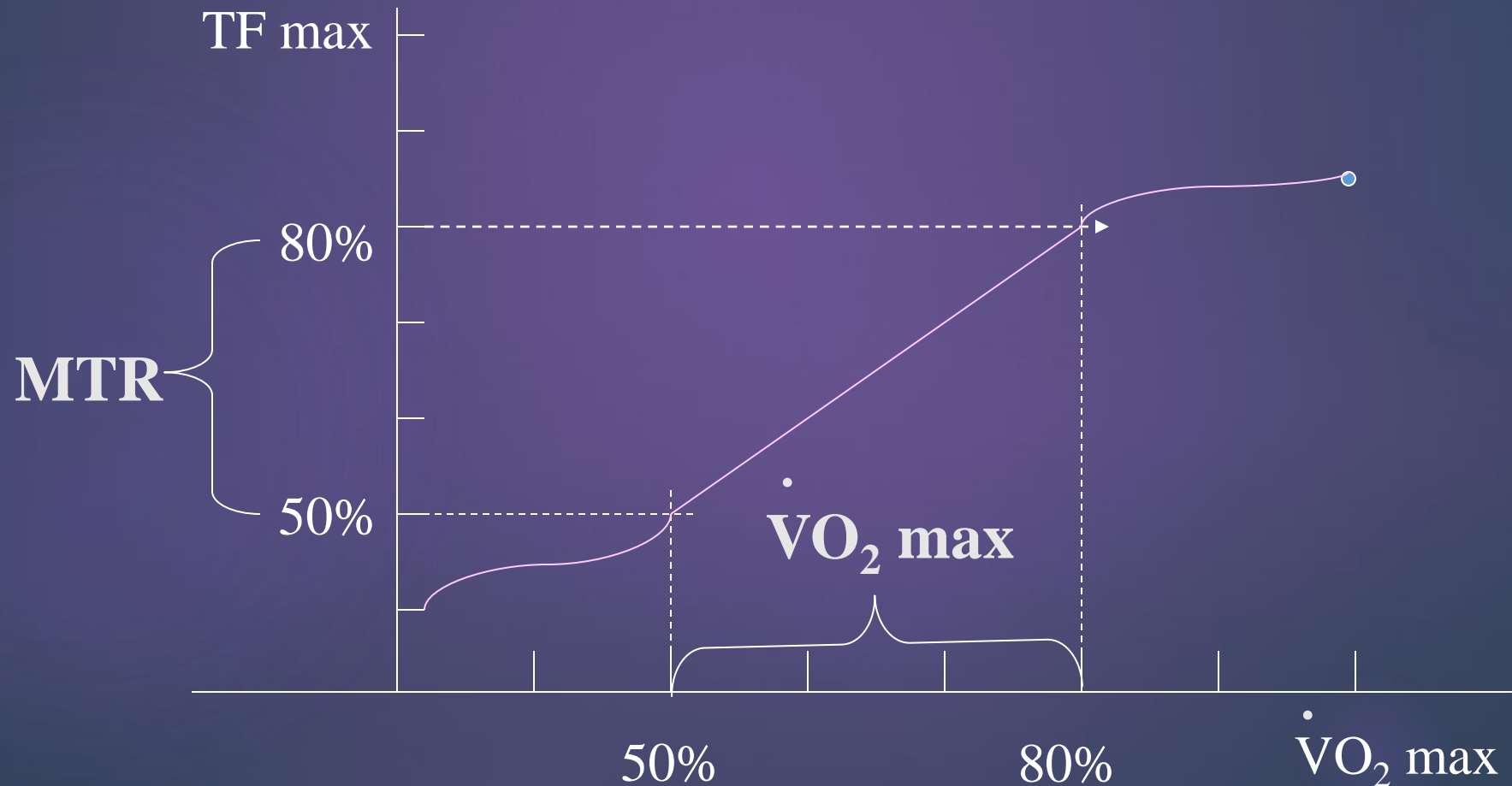
% MTR lepší než % TF_{max}

- ▶ %TF_{max} dostatečně nekoreluje s % VO₂/kg max a RPE
- ▶ při použití % MTR je u zdravých osob TFc o 13 - 25 tepů/min **větší** než při použití stejné hodnoty % TF_{max}

A při převádění % TF_{max} na % VO₂/kg max (nebo % MTR) bychom museli použít např. rovnice

$$19. \% \text{VO}_2/\text{kg max} = 1,369 \cdot \% \text{TF max} - 40,99$$

50 - 80% $\dot{V}O_2\text{max}$ = 50 - 80% MTR

**Převedení v laboratoři zjištěné
a doporučené intenzity zátěže na fyzikální jednotky
vlastní PA**

$\dot{V}O_2/\text{kg}$

**Rychlost cyklického pohybu
(nejčastěji chůze, jogging nebo běh)**

Funkční klasifikace aerobní kapacity dle Webera

třída	Stupeň poruchy	VO ₂ max (ml/min/kg)
A	Nulový až nízký	více než 20
B	Mírný až střední	16-20
C	Střední až těžký	10 - 15
D	Těžký	6 - 9
E	Velmi těžký	Méně než 6

Určování tréninkové nebo cílové TF (TF_c)

- ▶ U většiny lidí (s výjimkou cyklistů) je **hodnota VO₂/kg max** dosažená na běhátku (BK) vyšší než hodnota dosažená na bicyklovém ergometru (BER).
- ▶ Proto zvyšujeme hodnotu **VO₂/kg max** dosaženou **na BER o 5%** (násobíme vyrovnávacím koeficientem 1,05).

$$\text{VO}_2/\text{kg.min} = (0,6 + (\text{VO}_2/\text{kg max} : 350)) \cdot \text{VO}_2/\text{kg max}$$

VO₂/kg.min – aktuální spotřeba kyslíku , přepočtena na kg hmotnosti
VO₂ max nutno chápat jako maximální potenciál (zjišťuje se z přijatého a vydaného O₂)

Poznámka: Většinou se uvádí větší rozdíl (8 - 10%), protože při preskripci 1. fáze programu PA je menší chybou doporučení nižší hodnoty intenzity, použijeme menšího koeficientu (5%)

▶ Při preskripci pohybové aktivity vycházíme z předpokládaného VO₂max- ale různé osoby reagují různě!!

vliv má na tom genetika (ze 75 – 80%)

▶ K maximální adaptaci VO₂max dochází při použití konstantních tréninkových prostředků po 3 týdnech (není rozdíl mezi hodnotami VO₂ max ve 4. – 8. tréninkovém týdnu)

▶ Odhad optimálního zatížení:

$$ZC(\%) = 60 + (VO_2/kg \text{ max} / 3,5)$$

▶ Výpočet T_{Fc} (cílové)

$$T_{Fc} = (ZC \times MTR) / 100 + SF \text{ klid}$$

Příjem kyslíku v klidu =
3,5ml/min/kg = 1 MET

Příklad: 50letý muž, VO₂ 36 ml/kg/min, TF klid 60 tepů

$$ZC(\%) = 60 + (36/3,5) = 60 + 10,3 = 70,3 \%$$

$$MTR = (220 - 50) - 60 = 110$$

$$SF_{Fc} = (70,3 \times 110) / 100 + 60 = 137 \text{ tepů/ min}$$

Určování tréninkové nebo cílové TF (TFc) prostřednictvím $VO_2/kg \text{ max}$

$$TFc = [(0,0029 \cdot VO_2/kg \text{ max}) + 0,6] \cdot (1,05 \cdot MTR) + TFklid$$

Intenzita
60% MTRc

Vyrovňovací
koeficient pro běh,
vycházelo se z
hodnot dosažených
na BER

příklady

Vypočítat: TFC

1. Žena 45 let, srdeční frekvence v klidu 72 tepů/min. Trénuje obden, průměrná SF= 135 tepů/ min, $VO_2/kg \text{ max} = 29,70 \text{ ml}$
2. Muž 68 let, srdeční frekvence v klidu 69 tepů/min. Trénuje 3x týdně, průměrná SF= 125 tepů/ min, $VO_2/kg \text{ max} = 28,15 \text{ ml}$
3. Žena 71 let, srdeční frekvence v klidu 71 tepů/min. Trénuje 2x týdně, průměrná SF= 124 tepů/ min, $VO_2/kg \text{ max} = 23,27 \text{ ml}$
4. Chlapec 16 let, srdeční frekvence v klidu 52 tepů/min. Trénuje obden, průměrná SF= 165 tepů/ min, $VO_2/kg \text{ max} = 51,27 \text{ ml}$
5. Žena 24 let, srdeční frekvence v klidu 59 tepů/min. Trénuje obden, průměrná SF= 167 tepů/ min, $VO_2/kg \text{ max} = 41,21 \text{ ml}$

výsledky

příkl ad		TF _{max}	TF _{prac.}	MTR	ZC %	TFc optimální
1.	45 ♀	185	135	113	56 %	153
2.	68 ♂	152	125	83	67 %	128
3.	71 ♀	159	124	88	60 %	133
4.	16 ♂	204	165	152	74 %	172
5.	24 ♀	206	167	147	73 %	170

Konstrukce rovnice pro výpočet optimální doby tréninku (komponenta 1)

Pokud jsou splněny tyto podmínky :

- ▶ Doba tréninku 45 min
- ▶ Rychlost chůze 5,65 km/hod, u ní je $VO_2/kg/min$ asi 16,90 ml

Pak :

$$EVT = VO_2/kg/min \times TT \text{ (doba tréninku)} = 16,90 \cdot 45 = 760,5 \text{ ml} - \text{optimum}$$

$$\text{Komponenta 1 (min)} = 760,5 : 16,9$$

i pro rychlost pohybu po rovině, který je pomalejší než 5,65 km/h (chůze) doporučujeme $TT = 45$ min.

EVT (energetický výdej při tréninku) = intenzita násobená trváním tréninku = $VO_2/kg/min \times TT$

Konstrukce rovnice pro výpočet optimální doby tréninku (komponenta 2)

Pokud jsou splněny tyto podmínky :

- ▶ Jestliže $VO_2/\text{kg}/\text{min}$ je **větší** než 16,90 ml
- ▶ Doba tréninku se zkracuje (možno až na 10 min)

Proto musí být rovnice doplněná o druhou komponentu (kom2), která doplňuje kom1 tak, aby jejich minimální součet neklesl pod 30 min

$$\text{kom1} + \text{kom2} \geq 30 \text{ min}$$

kom2 se tedy musí skládat z konstanty k a z rozdílu mezi aktuální a limitní (max) hodnotou $VO_2/\text{kg}.\text{min}$:

$$\text{kom2 (min)} = [\text{VO}_2/\text{kg}.\text{min (ml)} - 16,89] \cdot k$$

Optimum za 1 min

Celá rovnice pro výpočet doby trvání tréninku

$$TT(\text{trvání tréninku}) = (\text{kom1}) + [\text{kom2} \times k]$$

$$TT = (760,5 : \text{VO}_2/\text{kg.min}) + [(\text{VO}_2/\text{kg.min} - 16,89) \times \underline{k}]$$

Jestliže splníme podmínku, že $t = 30$ min, potom

$$\underline{k} = [(30,0 \cdot \text{VO}_2/\text{kg.min}) - 760,5] : [\text{VO}_2/\text{kg.min}^2 - (16,89 \cdot \text{VO}_2/\text{kg.min})]$$

Po dosazení reálných hodnot vypočítáme nejnižší hodnotu $\underline{k} = 0,4755$ (při $\text{VO}_2/\text{kg.min} = 39,99$ ml).

Definitivní tvar rovnice pro výpočet TT:

$$TT = (760,5 : \text{VO}_2/\text{kg.min}) + [(\text{VO}_2/\text{kg.min} - 16,89) \cdot 0,4755]$$

Příklad:

Osoba s $VO_2/\text{kg.min max} = 35 \text{ ml}$, jaká bude délka trvání tréninku (TT), aby to vyvolalo biologický účinek?

$$\text{▶ } VO_2/\text{kg.min} = (0,6 + (VO_2/\text{kg.min max} : 350)) \cdot VO_2/\text{kg.min max} = 0,7 \cdot 35 = 24,5 \text{ ml}$$

$$\text{▶ } TT = (760,5 : VO_2/\text{kg.min}) + [(VO_2/\text{kg.min} - 16,89) \cdot 0,4755] = 31,04 + [7,61 \cdot 0,4755] = 31,04 + 3,62 =$$

= 34,66 min = optimální délka tréninkové jednotky

Po dosazení **průměrných hodnot české populace, potom 18-letým mužům doporučíme TT 30 min,**

59-letým mužům 36 min,

18-letým ženám 32,5 min

$$TT = (760,5 : VO_2/\text{kg.min}) + [(VO_2/\text{kg.min} - 16,89) \cdot 0,4755]$$

$$VO_2/\text{kg.min} = (0,6 + (VO_2/\text{kg max} : 350)) \cdot VO_2/\text{kg max}$$